Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 209

Виконав:	
Перевірив:	

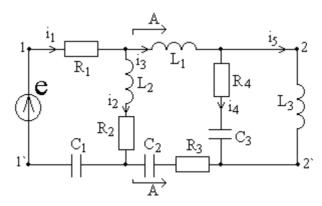
Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

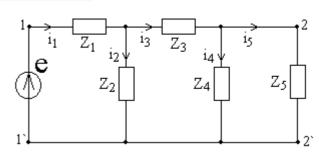
- 1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:
- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
  - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
  - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола; визначити покази вольтметра;
  - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей:
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.
- 2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):
- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).
- 3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :
  - 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
  - 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

$$\begin{split} & E := 120 \quad \psi := -30 \quad R_1 := 7 \quad R_2 := 9 \quad R_3 := 11 \quad R_4 := 13 \quad X_{L1} := 37 \quad X_{L2} := 27 \quad X_{L3} := 20 \\ & X_{C1} := 13 \quad X_{C2} := 10 \quad X_{C3} := 6 \quad X_{M} := 15 \quad f := 50 \\ & U := E \cdot e \quad U = 103.923 - 60i \quad F(U) = (120 \quad -30) \end{split}$$

Символічний метод

$$\begin{split} Z_1 &:= R_1 - X_{C1} \cdot i & Z_1 = 7 - 13i \\ Z_2 &:= R_2 + X_{L2} \cdot i & Z_2 = 9 + 27i \\ Z_3 &:= R_3 - X_{C2} \cdot i + X_{L1} \cdot i & Z_3 = 11 + 27i \\ Z_4 &:= R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_4 = 13 - 6i \\ Z_5 &:= X_{L3} \cdot i & Z_5 = 20i \end{split}$$

$$\begin{split} Z_{345} &:= \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 \\ Z_E &:= \frac{Z_2 \cdot Z_{345}}{Z_2 + Z_{345}} + Z_1 \\ I_1 &:= \frac{U}{Z_E} \\ I_2 &:= I_1 \cdot \frac{Z_{345}}{Z_{345} + Z_2} \\ I_3 &:= I_1 - I_2 \\ I_4 &:= I_3 \cdot \frac{Z_5}{Z_4 + Z_5} \\ I_5 &:= I_3 - I_4 \end{split} \qquad \begin{aligned} Z_{345} &= 25.247 + 31.658i \\ Z_{345} &= 25.247 + 31.658i \\ Z_{345} &= 25.247 + 31.658i \\ Z_{247} &=$$

Перевірка за першим законом Кіргофа:

 $I_5 := I_3 - I_4$

$$I_1 - I_2 - I_3 = 0$$
  $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_4 + I_5 - I_1 = 0$

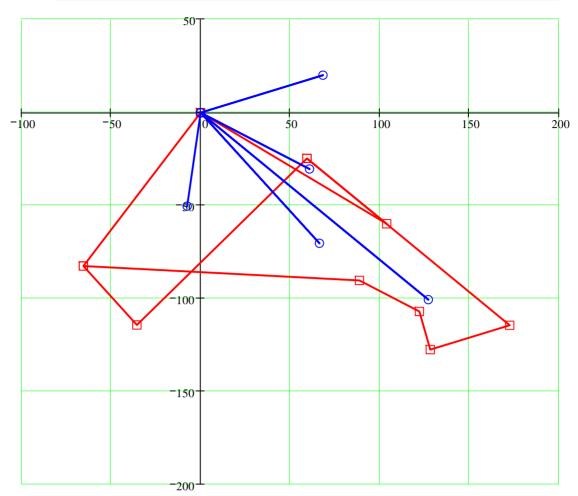
Баланс потужностей електричного кола:

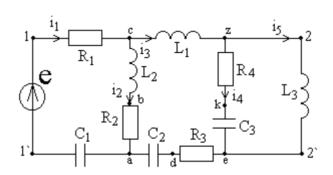
$$\begin{split} \mathbf{S}_{r} &:= \mathbf{U} \cdot \overline{\mathbf{I}_{1}} & \mathbf{S}_{r} = 963.338 + 141.796\mathbf{i} \\ \mathbf{P} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{2} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} & \mathbf{P} = 963.338 \\ \mathbf{Q} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C1} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L2} \cdot \mathbf{i} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C2} \cdot \mathbf{i} + \mathbf{X}_{L1} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{C3} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{L3} \cdot \mathbf{i} \\ \mathbf{Q} &= 141.796\mathbf{i} \end{split}$$

Будуємо сумісну векторну діаграму струмів та топографічну діаграму напруг

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Прийнявши активний onip R2 за нульовий і вважаючи реактивний onip цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів.

$$\begin{split} &Z_{3} \coloneqq R_{3} + X_{L1} \cdot i - X_{C2} \cdot i & Z_{3} = 11 + 27i \\ &Z_{4} \coloneqq R_{3} - X_{C3} \cdot i & Z_{4} = 11 - 6i \\ &Z_{5} \coloneqq X_{L3} \cdot i & Z_{5} = 20i \\ &Z_{E} \coloneqq \frac{Z_{5} \cdot Z_{4}}{Z_{5} + Z_{4}} + Z_{3} & Z_{E} = 24.88 + 29.334i \\ &R_{E} \coloneqq \text{Re}(Z_{E}) & R_{E} = 24.88 & X_{E} \coloneqq \text{Im}(Z_{E}) & X_{E} = 29.334 \end{split}$$

Умова резонансу струмів на ділянці "ab" :
$$B_{ab} = B_2 + B_E \quad B_{ab} := 0 \quad B_2 = -B_E$$

$$B_2 := \frac{-X_E}{X_E^2 + R_E^2}$$
  $B_2 = -0.02$ $X_2 := \frac{1}{B_2}$ $X_2 = -50.437$

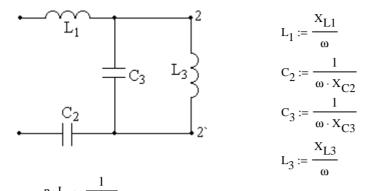
Розрахувати струми для резонансного стану кола

 $Q := (|I_1|)^2 \cdot (-X_{C1}) + (|I_2|)^2 \cdot X_n + (|I_3|)^2 \cdot (X_{L1} - X_{C2}) + (|I_4|)^2 \cdot (-X_{C3}) + (|I_5|)^2 \cdot X_{L3}$

Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику

вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Активні опори

$$L_{1} := \frac{x_{L1}}{\omega}$$

$$L_{1} = 0.118$$

$$C_{2} := \frac{1}{\omega \cdot x_{C2}}$$

$$C_{3} := \frac{1}{\omega \cdot x_{C3}}$$

$$C_{3} = 5.305 \times 10^{-4}$$

$$L_{3} := \frac{x_{L3}}{\omega}$$

$$L_{3} = 0.064$$

$$Z(p) := \frac{p \cdot L_3 \cdot -\frac{1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 - \frac{1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_1 - \frac{1}{p \cdot C_2}$$

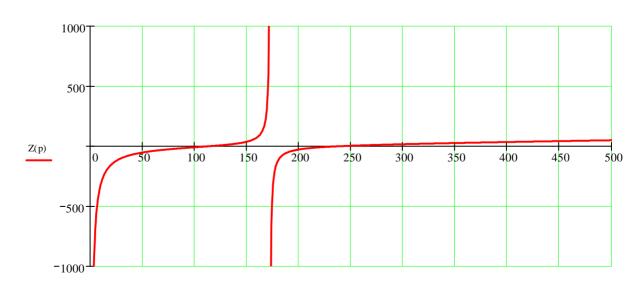
3находимо нулі: Z(p) = 0

$$\begin{aligned} \mathbf{w}_1 &:= \mathbf{Z}(\mathbf{p}) \quad \begin{vmatrix} \text{solve}, \mathbf{p} \\ \text{float}, 3 \end{vmatrix} \leftarrow \begin{pmatrix} 242. \\ -242. \\ 116. \\ -116. \end{pmatrix} \\ \mathbf{w}_1 &:= \begin{pmatrix} \mathbf{w}_{10} \\ \mathbf{w}_{12} \end{pmatrix} \qquad \mathbf{w}_1 = \begin{pmatrix} 242 \\ 116 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Знаходимо полюси: $\frac{1}{Z(p)} = 0$

$$w := \frac{1}{Z(p)} \begin{vmatrix} \text{solve, p} \\ \text{float, } 10 \end{vmatrix} \xrightarrow{-172.0721163}$$

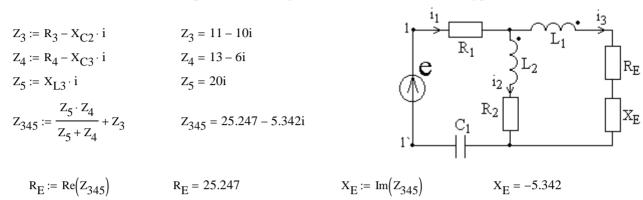
$$w := \begin{pmatrix} w_0 \\ w_2 \end{vmatrix} \qquad \qquad w = \begin{pmatrix} 172.072 \\ 0 \end{pmatrix}$$

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

Спростимо схему до двох незалежних контурів

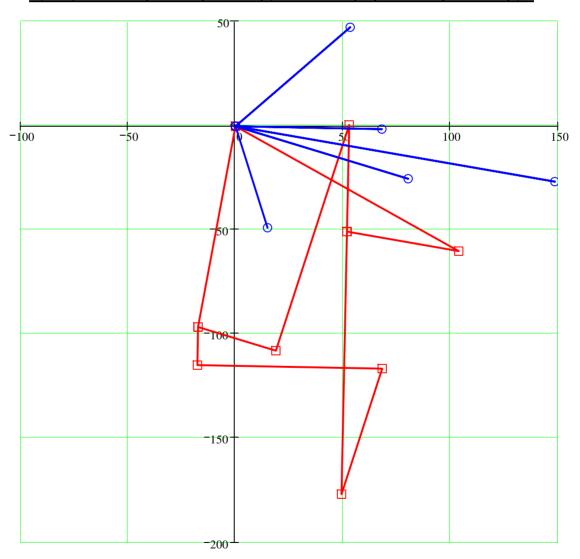
Знайдемо контурні та міжконтурні опори схеми:

Баланс потужностей електричного кола:

$$\begin{split} &S_r \coloneqq U \cdot \overrightarrow{I_1} & S_r = 852.136 - 306.699i \\ &P_r \coloneqq \text{Re} \Big(S_r \Big) & P_r = 852.136 & Q_r \coloneqq \text{Im} \Big(S_r \Big) & Q_r = -306.699 \\ &S_{M1} \coloneqq \overrightarrow{I_2} \cdot I_3 \cdot X_M \cdot i & S_{M1} = -60.575 + 206.839i & F \Big(S_{M1} \Big) = (215.527 - 106.323) \\ &S_{M2} \coloneqq \overrightarrow{I_3} \cdot I_2 \cdot X_M \cdot i & S_{M2} = 60.575 + 206.839i & F \Big(S_{M2} \Big) = (215.527 - 73.677) \\ &S_{KC} \coloneqq \Big(\Big| I_1 \Big| \Big)^2 \cdot \Big(R_1 - X_{C1} \cdot i \Big) + \Big(\Big| I_2 \Big| \Big)^2 \cdot \Big(R_2 + X_{L2} \cdot i \Big) + \Big(\Big| I_3 \Big| \Big)^2 \cdot \Big(X_{L1} \cdot i + R_E + X_E \cdot i \Big) - \Big(S_{M1} + S_{M2} \Big) \\ &S_{KC} = 852.136 - 306.699i \end{split}$$

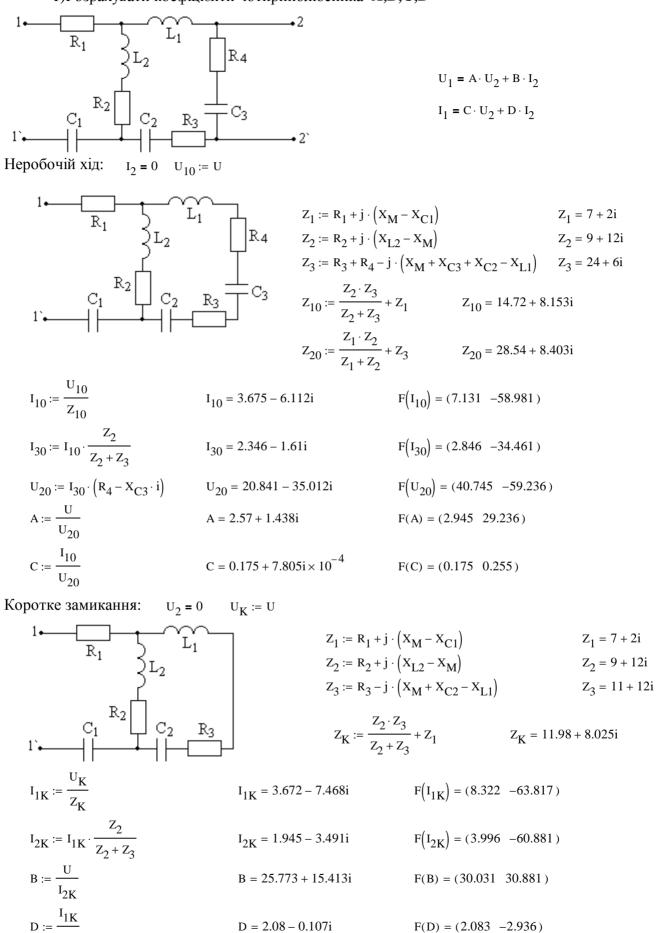
Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2":

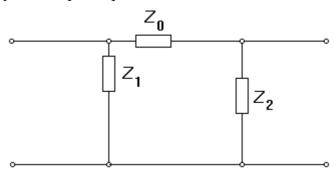
1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника А,В,С,D

-

 $A \cdot D - B \cdot C = 1$

Розрахувати параметри віток схеми П заміщення;

$$Z_0 := B$$

$$Z_0 = 25.773 + 15.413i$$

$$F(Z_0) = (30.031 \ 30.881)$$

$$Y_1 := \frac{D-1}{B}$$

$$Y_1 = 0.029 - 0.022i$$

$$F(Y_1) = (0.036 -36.521)$$

$$Y_2 := \frac{A-1}{R}$$

$$Y_2 = 0.069 + 0.014$$

$$Y_2 = 0.069 + 0.014i$$
  $F(Y_2) = (0.071 \ 11.616)$

$$R_0 := Re(Z_0)$$

$$R_0 = 25.773$$

$$R_0 := Re(Z_0)$$
  $R_0 = 25.773$ $X_{L0} := Im(Z_0)$ $X_{L0} = 15.413$

$$X_{T,O} = 15.413$$

$$Z_1 := \frac{1}{Y_1}$$

$$Z_1 := \frac{1}{Y_1} \qquad \qquad Z_1 = 22.238 + 16.468i \qquad R_1 := \text{Re}(Z_1) \qquad R_1 = 22.238 \qquad X_{L1} := \text{Im}(Z_1) \qquad X_{L1} = 16.468i \qquad X_{L1} := \text{Im}(Z_1) \qquad X_{L2} := \text{Im}(Z_1) \qquad X_{L2} := \text{Im}(Z_1) \qquad X_{L3} := \text{Im}(Z_1) \qquad X$$

$$R := Re(Z_1)$$

$$X_{L,1} := Im(Z_1)$$

$$X_{I,1} = 16.468$$

$$Z_2 := \frac{1}{Y_2}$$

$$Z_2 := \frac{1}{Y_2}$$
  $Z_2 = 13.815 - 2.84i$ $R_2 := \text{Re}(Z_2)$ $R_2 = 13.815$ $X_{C2} := -\text{Im}(Z_2)$ $X_{C2} = 2.84i$

$$R_2 := \text{Re}(Z_2)$$

$$R_2 = 13.815$$

$$X_{C2} := -Im(Z_2)$$

$$X_{C2} = 2.84$$

$$L_1 := \frac{X_{L1}}{\omega} \qquad \qquad L_1 = 0.052$$

$$L_1 = 0.052$$

$$C_2 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C2}}$$

$$C_2 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C2}}$$
  $C_2 = 1.121 \times 10^{-3}$

$$L_0 := \frac{X_{L0}}{\omega}$$
  $L_0 = 0.049$

$$L_0 = 0.049$$